

Green Velo®

WSCHODNI SZLAK ROWEROWY

Królestwo rowerowe Dolina Biebrzy i Narwi

Wschodni Szlak Rowerowy
Green Velo

Jak korzystać z przewodnika	3
Mapa królestwa	4
Legenda	5
Informacje o królestwie	
Królestwo rowerowe Dolina Biebrzy i Narwi	6
Atrakcje turystyczne	
Rajgród i Jezioro Rajgrodzkie	9
Lipsk	10
Sztabin	11
Biebrzański Park Narodowy	12
Ścieżka Czerwone Bagno i Grzędy w Biebrzańskim Parku Narodowym	14
Osowiec Twierdza	15
Goniądz	16
Góra Strękowa	17
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi	18
Łomża i tereny sportowo-rekreacyjne nad Narwią	19
Forty w Piątnicy	20
Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie	21
Kiermusy – Jantarowy Kasztel	22
Pentowo	23
Tykocin	24
Narwiański Park Narodowy	25
Kładka Śliwno – Waniewo	26
Choroszcz	27
Suraż	28
Wycieczki	
Dookoła Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi	30
Nieznane skarby Polskiej Amazonii	32
Ptaś raj	34
Historia i przyroda, czyli Biebrzański Park Narodowy	36
Ku granicy dawnej Polski	38
Informacje praktyczne	40

Jak korzystać z przewodnika

Przewodnik adresowany jest do miłośników aktywnego wypoczynku na „dwóch kółkach”. Zaproponowano w nim kilka wycieczek rowerowych i opisano znajdujące się na ich trasie atrakcje. Wszystko opatrzone wieloma praktycznymi wskazówkami i informacjami.

1 Mapa królestwa

Mapa obejmuje całe królestwo rowerowe z zaznaczonym przebiegiem szlaku Green Velo. Przedstawione na niej elementy objaśnione są w legendzie.

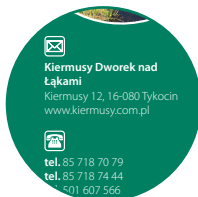

2 Atrakcje na szlaku

Opisy atrakcji pozwalają na odpowiedni do wieku turystów (np. dzieci/dorośli) i ich zainteresowań (rodzina/grupa młodzieży/seniorzy) wybór najciekawszych miejsc do odwiedzenia.

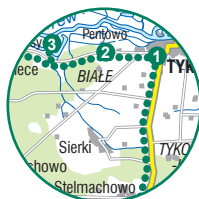
3 Informacje o atrakcjach

W przejrzysty sposób za pomocą symboli przedstawione są tu informacje o obiektach, takie jak: dane teleadresowe, terminy i godziny otwarcia czy informacje uzupełniające.

4 Mapa wycieczki

Na schematycznej mapce wycieczki zaznaczone są główne miejscowości i atrakcje na trasie, co pozwala zorientować się w jej całościowym przebiegu.

5 Opis wycieczki

W opisie trasy znajdują się wszystkie ważne informacje dotyczące jej przebiegu, sposobu poruszania się i mijanych atrakcji.

6 Informacje o wycieczkach

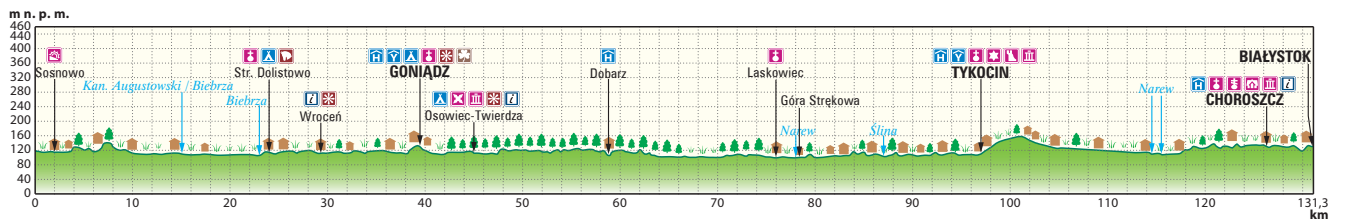
W przejrzysty sposób za pomocą symboli przedstawione są tu informacje dotyczące trasy, takie jak: długość, nawierzchnia, trudność czy czas przejazdu.

7 Informacje praktyczne

Królestwo rowerowe Dolina Biebrzy i Narwi Informacje o królestwie

Skala 1 : 700 000

2 0 2 4 6 8 10 km

Objaśnienia znaków

- Granice Królestw Rowerowych
- Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo; odległości w km
- Inne szlaki rowerowe
- Hotele; schroniska młodzieżowe; pola namiotowe, campingi
- Kościoły; cerkwie; pamiątki kultury żydowskiej
- Pałace i dwory; zamki; ruiny
- Muzea; fortyfikacje
- Zabytki techniki; wiatraki; pozostałe atrakcje turystyczne
- Ośrodki narciarskie; stadniny
- Ośrodki wypoczynkowe; informacja turystyczna
- **TYKOCIN** Miejscowości atrakcyjne turystycznie na szlaku rowerowym Green Velo
- **GRAJEWO** Miejscowości atrakcyjne turystycznie
- Parki narodowe; parki krajobrazowe
- Lasy; rezerваты przyrody
- Drogi ekspresowe
- Drogi krajowe
- Drogi wojewódzkie; drogi inne
- Koleje główne; drugorzędne
- Lotniska; promy rzeczne
- Granice państw
- Granice województw

Królestwo rowerowe Dolina Biebrzy i Narwi

Królestwo Doliny Biebrzy i Narwi to kraina bagien, ostoja łośi, raj dla miłośników ptaków, ciszy i spokoju. Teren ten jest bardzo rozległy i miejscami trudno dostępny ze względu na ciągnące się kilometrami rozlewiska rzek. Jednak dobrze oznakowane szlaki turystyczne pozwalają na dotarcie do najciekawszych miejsc w tym regionie. Trasa Green Velo prowadzi drogami asfaltowymi i gruntowymi, skrajem dolin Biebrzy i Narwi, objętych ochroną jako parki narodowe i park krajobrazowy. Wiosną Biebrza i Narew tworzą malownicze rozlewiska, dlatego mogą pojawić się ograniczenia w przejeździe trasy.

Królestwo Biebrzy i Narwi ciągnie się z północy na południe, od okolic Augustowa do Łomży i Białegostoku. Bagna biebrzańskie to jeden z największych zachowanych kompleksów bagien w Europie. Rzeki Biebrza oraz Narew wiją się leniwie w ich otoczeniu, a w czystej wodzie występują liczne gatunki ryb, będące pożywieniem dla setek gatunków ptaków, bezpiecznie gniazdujących i żerujących w tej okolicy. Najpiękniej na Biebrzy jest wiosną, gdy kwitną kwiaty, a bataliony – jeden z chronionych gatunków ptaków – mają swoje gody. W celu stworzenia ptakom spokojnego środowiska w okresie lęgowym dostęp do części obszaru jest ograniczony.

Teren ten można zwiedzać pieszo lub z wody – w kajaku, pływając lub na tratwie. Ale przede wszystkim warto przemierzyć go na rowerze. Szlak Green Velo jest do tego doskonałym narzędziem, ponieważ przecina z północy na południe cały ten obszar. Jednak, aby zobaczyć najciekawsze miejsca, trzeba zjechać z trasy głównej, na przykład w kierunku Woźnejwsi i leśniczówki Grzędy w północnej części Biebrzańskiego Parku Narodowego. Znajduje się tam obszar ochrony ścisłej Czerwone Bagno. Po II wojnie światowej stanowił on jedyną ostoję łośia w Polsce. Ciągną się tam wydmy eoliczne, przez które poprowadzono szlak na Wilczą Górę.

Szlak Green Velo od Augustowa biegnie wzdłuż Kanału Augustowskiego, a następnie lewym brzegiem Biebrzy, przez Dolistowo i Gońiądz, prowadzi do Twierdzy Osowiec z drugiej połowy XIX wieku, która nigdy nie została zdobyta. Znaczna część szlaku Green Velo na tym odcinku biegnie razem lub w pobliżu

Podlaskiego Szlaku Bocianiego, włączonego w sieć szlaków Greenways.

Kolejny etap to tak zwana Carska Droga, czyli stara droga, biegnąca od Osowca wschodnim brzegiem Biebrzy na południe do Góry Strękowej. Odcinek ten pozwala na obserwację rozległych bagien. Na trasie znajduje się wiele punktów widokowych i kładek prowadzących przez łąki i bagna.

Dolina Narwi w kierunku Łomży, dokąd prowadzi odnoga szlaku, to również ciekawa i malownicza trasa. Obszar ten jest chroniony jako Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi – licznie występują tu bobry, wydry, łosie, nietoperze i wiele gatunków ptaków. Warto zwrócić uwagę na ceną i bogatą roślinność – około 40 gatunków roślin chronionych.

Trasa łącznikowa prowadzi do Łomży – wielokulturowego, trzeciego co do wielkości miasta regionu. Na miejscu warto obejrzeć zabytkową katedrę z XVI wieku, klasztor i kościół siostr Benedyktynek, klasztor i kościół ojców Kapucynów, rynek z ratuszem, Muzeum Okręgowe oraz nekropolie różnych wyznań. Z miastem związana była Hanka Bielicka, upamiętniona na łomżyńskiej ławeczce. Bulwary nad Narwią oraz port z mariną również stanowią ciekawą atrakcję.

W odległości około 30 kilometrów od Łomży znajdują się zespoły obronne czterech szkół fortecznych: polskiej (Nowogród i Wizna), rosyjskiej (Piątница), radzieckiej (Kolno – Nowogród – Zambrów) i niemieckiej (Pisa). Miłośnicy turystyki militarnej znajdą tu wiele interesujących miejsc.

Z Góry Strękowej główna trasa prowadzi do urokliwego Tykocina – perły baroku, jednego z najpiękniejszych miasteczek województwa. Synagoga, dom talmudyczny, alumnat, kościół Świętej Trójcy i zabytkowa zabudowa to główne atrakcje miasta. Z Tykocina trasa biegnie do Białegostoku w kierunku wschodnim przez teren Narwiańskiego Parku Narodowego, w którym koniecznie należy przejść kładką z pływającymi pomostami między Śliwnem a Waniewem. Trasa dociera następnie do Białegostoku.

W nadbiebrzańskich i nadnarwiańskich miejscowościach bez problemu znaleźć można kwatery agroturystyczne, a tutejsi gospodarze są niezwykle otwarci i gościnni. Funkcjonują tu firmy turystyczne oferujące spływy kajakowe i wycieczki tematyczne, na przykład podglądanie łosie.

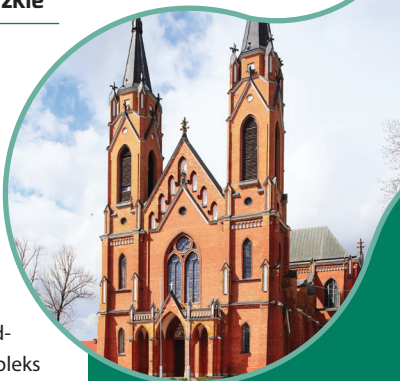
Królestwo rowerowe

Dolina Biebrzy i Narwi

Atrakcje turystyczne

Rajgród i Jezioro Rajgrodzkie

Rajgród położony jest nad Jezioro Rajgrodzkim – drugim co do wielkości jeziorem w Podlaskim. Akwen wyróżnia się rozbudowaną linią brzegową oraz ciekawie ukształtowanymi wydłużonymi odnogami. Na jeziorze znajduje się kilka podmokłych wysepek. Cały kompleks jezior rajgrodzkich objęty jest strefą ciszy, co sprawia, że są idealne do uprawiania żeglarstwa. Jest też chętnie odwiedzany przez wędkarzy, a to za sprawą licznie występujących ryb. Nad jeziorami powstały liczne ośrodki wczasowe, gospodarstwa agroturystyczne, pensjonaty oraz przystanie żeglarskie. Przystań w Rajgrodzie oraz jachty przystosowane są dla osób niepełnosprawnych jeżdżących na wózkach inwalidzkich.

Urząd Miasta w Rajgrodzie

ul. Warszawska 32
19-206 Rajgród
www.um.rajgrad.pl

Lipsk

Miasteczko znane jest z nadal kulturowanych bogatych tradycji pisankarskich. W miejscowości nazywanej zagłębem pisankarskim znajduje się Muzeum Lipskiej Pisanki i Tradycji, gdzie podziwiać można kolekcję liczącą blisko pół tysiąca pisanek. Wykonywane techniką batikową pisanki można nie tylko podziwiać, lecz także nauczyć się tworzyć. W muzeum i pracowniach organizowane są interesujące pokazy oraz warsztaty rękodzielnicze. Muzeum i okoliczne pracownie należą do Szlaku Rękodzieła Ludowego.

Muzeum Lipskiej Pisanki i Tradycji

ul. Stary Rynek 2
16-315 Lipsk
www.kulturalipstk.pl/muzeum
zwiedzanie: po uprzednim
uzgodnieniu telefonicznym

Punkt Informacji Turystycznej w Lipsku

Miejsko-Gminny Ośrodek
Kultury w Lipsku
ul. Rynek 23
16-315 Lipsk
www.kulturalipstk.pl

tel. 87 642 35 86
tel. 698 921 115

Sztabin

Historia miejscowości wiąże się z osobą hrabiego Karola Brzostowskiego, który przeprowadził w odziedziczonym majątku nowatorskie reformy. Doprowadziły one do jego rozkwitu i powstania tak zwanej Rzeczypospolitej Sztabińskiej. Ślady świetności Sztabina można odnaleźć w Izbie Regionalnej Ziemi Sztabińskiej i neogotyckim kościele św. Jakuba. Sztabin to także dobra baza wypadowa do zorganizowania spływu biebzańskimi tratwami.

Urząd Gminy Sztabin

ul. Augustowska 53
16-310 Sztabin
www.sztabin.ug.gov.pl

tel. 87 643 97 50

Punkt Informacji Turystycznej Ośrodek Wypoczynkowy Biebza

ul. Polna 50
16-310 Sztabin
www.turystyka-biebza.pl

tel. 87 641 21 79

**Punkt Informacji
Turystycznej
Biebrzański Park
Narodowy**

Oswiec-Twierdza 8
19-110 Goniądz
www.biebrza.org.pl

tel. 85 738 30 35

Biebrzański Park Narodowy

Ten największy park narodowy w Polsce chroni wyjątkowy ekosystem mokradeł i torfowisk rozciągający się wzdłuż meandrującej rzeki Biebrzy. Kraina bagien i mokradeł uchroniona przed osuszaniem i nadmierną eksploatacją jest dziś ważną ostoją ptactwa wodno-błotnego oraz roślinności bagiennej. Obserwację ptaków ułatwia ponad 20 wież i platform widokowych ustawionych w najciekawszych miejscach parku, między innymi w Burzynie, Brzostowie, Wierciszewie, Osowcu i Grzędach. Wiosną, kiedy Biebrza występuje z brzegów, można podglądać wielotysięczne stada kaczek, gęsi, żurawi czy batalionów, których każdy osobnik jest inaczej upierzony. Batalion to ptak flagowy parku, jeden z ponad 270 spotykanych tu gatunków.

Biebrzańską przyrodę znakomicie podziwia się z Carskiego Traktu – drogi przebiegającej

wzdłuż doliny Biebrzy, zbudowanej na przełomie XIX i XX wieku, która miała połączyć trzy twierdze: Osowiec, Łomżę i Grodno. Można z niej wypatrzeć występujące w parku zwierzęta, a spacerujące tutaj łosie to nic nadzwyczajnego. Przy Carskim Trakcie rozpoczyna się ścieżka Długa Luka, która prowadzi drewnianą kładką zawieszoną ponad powierzchnią biebrzańskich trzęsawisk. W pobliżu ścieżki znajduje się wieża widokowa, przy której corocznie odbywa się największa impreza Parku – Biebrzańskie Sianokosy.

Tajemnice Biebrzańskiego Parku Narodowego można odkrywać na różne sposoby. Jedną z propozycji zdobywania wiedzy na jego temat jest przemierzenie sieci ścieżek edukacyjnych. „Las w zasięgu ręki”, „Barwik”, „Biały grąd”, „Wokół Fortu IV Twierdzy Osowiec” – to tylko niektóre z nich. Ofertę edukacyjną uzupełniają ekspozycje dotyczące biebrzańskiej flory i fauny, wystawy fotograficzne i zajęcia edukacyjne prowadzone w siedzibie parku – w Centrum Edukacji i Zarządzania Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu. Biebrzańskie bagna warto poznawać z różnej perspektywy: konno, rowerem, kajakiem lub pieszo. Bagna wciągają, szczególnie te biebrzańskie, a każdy, kto straci dla nich głowę, zostaje „biebrznięty”.

Punkt Informacji Turystycznej Biebrzański Park Narodowy

Osowiec-Twierdza 8
19-110 Goniądz
www.biebrza.org.pl

tel. 85 738 30 35

Szlaki Czerwonego Bagna obsługuje Leśniczówka Grzędy

Biebrzański Park Narodowy
Grzędy 2
19-206 Rajgród

tel. 85 749 55 99

Ścieżka Czerwone Bagno i Grzędy w Biebrzańskim Parku Narodowym

Ścieżka to szczególnie chroniona i cenna pod względem przyrodniczym część Parku. Ścieżka Czerwone Bagno drewnianą kładką prowadzi do platformy z widokiem na obszar ochrony ścisłej, niedostępny dla turystów. Na terenie Grzęd znajdują się Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt, Ośrodek Hodowli Zachowawczej Konika Polskiego, trzy szlaki turystyczne z początkiem przy leśniczówce, dzięki którym można dojść do ścieżki Borek Bartny, oraz wydmy z punktami widokowymi, z których można podziwiać panoramę doliny.

Osowiec-Twierdza

Osada znana jest ze znajdującej się tu jednej z największych twierdz broniących zachodnich granic Imperium Rosyjskiego. Zbudowana w drugiej połowie XIX wieku, nigdy nie została zdobyta, dlatego nazywana jest „rosyjskim Verdun”. Obecnie stanowi teren jednostki wojskowej, z udostępnionymi dla turystów trasami w fortach I i III oraz muzeum ze zbiorami militariów. Zwiedzanie możliwe jest w grupach po przednim umówieniu się z przewodnikiem Osowieckiego Towarzystwa Fortyfikacyjnego.

Osowieckie Towarzystwo Fortyfikacyjne

Osowiec-Twierdza 8
19-110 Goniądz

tel. 600 941 954

Samorząd Miasta Goniądz

pl. 11 Listopada 38
19-110 Goniądz
www.goniazd.pl

tel. 85 738 00 43

Goniądz

Sercem Biebrzy jest położone na wysokiej skarpie miasto Goniądz wzmiankowane już w 1358 roku. Ze względu na swoje strategiczne położenie było przedmiotem licznych sporów i walk pomiędzy książętami mazowieckimi a Litwą. Przez długi czas miasto pełniło funkcję portu rzecznego. Po wojnach szwedzkich bardzo podupadło i dopiero budowa linii kolejowej Brześć – Grajewo ożywiła jego gospodarkę. Warto tu zobaczyć: pierwotny układ urbanistyczny z czworobocznym rynkiem z odchodzącymi sześcioma ulicami, kościół parafialny, neogotycką kaplicę cmentarną i kapliczkę z 1864 roku zbudowaną na najwyższym wzniesieniu Goniądza. Piękne rozlewiska Biebrzy oraz gniazdujące tam ptaki można podziwiać z punktu widokowego zlokalizowanego na wysokim brzegu rzeki Biebrzy przy ulicy Majora Węgielnego.

Góra Strękowa

Góra Strękowa to obowiązkowy punkt wycieczki dla pasjonatów historii i miłośników ptaków. Pierwsi poznają miejsce walk zwane „polskimi Termopilami”, gdzie kapitan Władysław Raginis w obliczu ataku niemieckiego i po wyczerpaniu amunicji nakazał swoim żołnierzom poddać się. Sam, zgodnie ze złożoną przysięgą, że nie opuści posterunku, wysadził się w powietrze ostatnim granatem. Drudzy docenią Górę Strękową jako bardzo dobry punkt do obserwacji rozległej sieci kanałów, starorzeczy i koryt Narwi, doliny rzeki aż do połączenia z Biebrzą.

Urząd Gminy w Zawadach

pl. Wolności 12
16-075 Zawady
www.zawady.pl

tel. 85 714 00 28

**Ośrodek Edukacji
Ekologicznej w Strękowej
Górze**

Strękowa Góra 24
16-075 Zawady
www.oee.strekowagora.pl

tel. 85 738 43 33

**Punkt Informacji
Turystycznej
Łomżyński Park
Krajobrazowy Doliny Narwi**

Drozdowo, ul. Główna 52
18-421 Piątnica
www.lpkdn.wrotapodlasia.pl

tel. 86 219 21 75

**Muzeum Przyrody
w Drozdowie**

ul. Główna 38
18-421 Piątnica
www.muzeum-drozdowo.pl

tel. 86 219 20 81

Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi

Park krajobrazowy, znajdujący się na styku dwóch krain – Mazowiecko-Podlaskiej i Mazursko-Podlaskiej, powstał, by chronić naturalne tereny doliny Narwi z wartościowymi zbiorowiskami roślinności oraz wyjątkowo ciekawie ukształtowaną rzeźbę tego terenu z wąską doliną rzeki otoczoną stokami wzgórz morenowych. Siedziba parku mieści się w Drozdowie. W miejscowości, w zażytkowym dworze Lutosławskich mieści się Muzeum Przyrody z ciekawą ekspozycją „Ziołowe tajemnice. Rośliny lecznicze Doliny Narwi”.

Łomża i tereny sportowo-rekreacyjne nad Narwią

Łomża to miasto położone na wysokiej skarpie nad Doliną Narwi, oferujące możliwość połączenia zwiedzania licznych zabytków z wypoczynkiem nad wodą. W nowo powstałym porcie rzeczynym i na przyległych terenach rekreacyjnych można wypożyczyć sprzęt wodny, skorzystać z pola namiotowego, siłowni zewnętrznej i placu zabaw. Ścieżki spacerowe zachęcają do zwiedzania między innymi katedry Świętych Michała Archanioła i Jana Chrzciciela, Rynku, ulic Długiej, Sienkiewicza czy Farnej z pomnikiem słynnej Hanki Bielickiej.

Urząd Miejski w Łomży

Stary Rynek 14
18-400 Łomża
www.lomza.pl

tel. 86 215 67 00

Łomżyńskie Centrum Informacji Turystycznej Lokalna Organizacja Turystyczna „Ziemia Łomżyńska”

ul. Krzywe Koło 9
18-400 Łomża
www.lotlomza.nazwa.pl

tel. 86 216 70 50

Forty w Piątnicy

Trzy forty są umocnieniami będącymi częścią linii carskich fortów, na północnym brzegu Narwi w Piątnicy. Najlepiej zachowany fort I można dziś zwiedzać samemu, przy zachowaniu dużej ostrożności. Bramy w bloku koszar umożliwiają przejście na dziedziniec, z którego widać dwa schrony pogotowia bojowego. W fortach II i III wytyczono trasy turystyczne, których zwiedzanie odbywa się pod opieką przewodnika. Na terenie fortu III funkcjonują strzelnica sportowa oraz niewielkie Muzeum Militariów.

Muzeum prowadzone przez Klub Strzelecki „Sagittarius”

ul. Stawiskowska 57a
18-421 Piątnica
www.kssagittarius.pl

Prezes: Paweł Zalewski
tel. 606 101 419

Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie

Skansen jest jednym z dwóch najstarszych w kraju skansenów budownictwa ludowego. Nosi imię Adama Chętnika, jego założyciela, etnografa i działacza społecznego. Obiekt zajmuje powierzchnię 3,5 hektara, na której znajdują się 23 zabytkowe drewniane budynki oraz kilkadziesiąt obiektów tak zwanej małej architektury, jak bramy, kapliczki, studnie czy bróg z terenu Kurpiowskiej Puszczy Zielonej. Skansen najlepiej odwiedzić podczas Ogólnopolskich Dni Kultury Kurpiowskiej, kiedy na jego terenie organizowane są kiermasz oraz pokazy twórczości ludowej.

**Skansen Kurpiowski
im. Adama Chętnika**
ul. Zamkowa 25
18-414 Nowogród

tel. 86 217 55 62

Kiermusy Dworek nad Łakami

Kiermusy 12, 16-080 Tykocin
www.kiermusy.com.pl

tel. 85 718 70 79
tel. 85 718 74 44
tel. 501 607 566

Kiermusy – Jantarowy Kasztel

Kiermusy to kompleks historyczno-wypoczynkowy stworzony na wzór polskiego domu otwartego. Wśród pięknej przyrody turyści mogą spędzić czas w miejscach urządzonych w klimatach Sienkiewiczowskiej Trylogii. Do największych atrakcji tutejszych włości należy Jantarowy Kasztel, czyli wiernie odbudowany kasztel graniczny położony nad samą Narwią, w miejscu dawnej granicy pomiędzy Wielkim Księstwem Litewskim a Rzeczypospolitą. Tutaj powstała także pierwsza w Polsce prywatna ostoja żubrów, a w każdą pierwszą niedzielę miesiąca na Czarnej Polanie odbywa się Jarmark Staroci.

Pentowo

Pentowo to miejsce, które od 2001 roku wraz z Tykocinem nosi tytuł VII Europejskiej Wsi Bocianiej. To wyróżnienie zawdzięcza obecności ponad 30 gniazd bocianich w gospodarstwie i majątku rodziny Toczyłowskich. Na jego terenie znajdują się wieże widokowe ułatwiające podglądanie tych pięknych ptaków z bliska. Za symboliczną opłatą wypożyczyć można lornetki oraz zwiedzić wyjątkową Galerię Bociania ze zdjęciami autorstwa znanych fotografów, przyrodników i lokalnych twórców. Latem w majątku organizowane są plenerowe koncerty muzyki klasycznej.

Europejska Wieś Bociania Dworek Pentowo

Kolonia Kaczorowo 39
16-080 Tykocin
www.pentowo.pl

tel. 85 718 16 29
(rezerwacje noclegów)
tel. 505 929 925

Tykocin

Klimatyczne miasteczko, które dzięki zabytkom takim jak reprezentacyjny barokowy rynek, kościół Trójcy Przenajświętszej z barokowo-rokokowym ołtarzem oraz klasztor ojców Bernardynów uznawane jest za podlaską perłę baroku. Spacerując urokliwymi ulicami, zobaczyć można także alumnat, czyli dawny szpital dla inwalidów wojennych, drewniane mieszczkańskie domy z XVIII wieku, pomnik przedstawiający Stefana Czarnieckiego, dawny Dom Zarządcy, a na prawym brzegu Narwi zrekonstruowany zamek. Znajdująca się w miasteczku Wielka Synagoga z oddziałem Muzeum Podlaskiego przypomina o licznej tu niegdyś ludności żydowskiej.

Urząd Miejski w Tykocinie ul. 11 Listopada 8

16-080 Tykocin
www.um.tykocin.wrotapodlasia.pl

tel. 85 718 16 27

Muzeum w Tykocinie Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku

ul. Kozia 2
16-080 Tykocin
www.muzeum.bialystok.pl

tel. 85 718 16 13
tel. 509 336 597

Narwiański Park Narodowy

To jeden z najmłodszych parków narodowych w Polsce. Jego zadaniem jest ochrona unikatowego w skali światowej systemu rzeki anastomozującej, czyli płynącej jednocześnie wieloma korytami. Występujące tu ptaki lęgowe to przedstawiciele aż 155 gatunków, wśród nich są błotniaki stawowe będące symbolem Parku. W siedzibie Parku w Kurowie można zwiedzić ekspozycję edukacyjną, wypożyczyć kajak, skorzystać z miejsca na ognisko i namiot. Tutaj swój początek mają dwie ścieżki – Park Przydworski i Kładka Wśród Bagien.

Narwiański Park Narodowy

Kurowo 10
18-204 Kobylin Borzemy
www.npn.pl

tel. 85 718 14 17

Narwiański Park Narodowy

Kurowo 10
18-204 Kobylin Borzymy
www.npn.pl

tel. 85 718 14 17

Punkt Informacji Turystycznej

Waniewo 22
18-218 Sokoły
www.sokoly.pl

tel. 500 192 858

Kładka Śliwno – Waniewo

Kładka biegnąca w poprzek Doliny Narwi pozwala na dotarcie, przez zazwyczaj niedostępne tereny bagienne, do serca Narwiańskiego Parku Narodowego i obserwację większości występujących tu ekosystemów, roślin i zwierząt, zwłaszcza ptaków. W połowie drogi znajduje się wieża widokowa, z której rozciąga się widok na dolinę rzeki. Jednak aby do niej dotrzeć, należy w kilku miejscach przeprowić się przez kanały rzeczne pływającymi pomostami zabezpieczonymi linami, które porusza się, używając siły własnych mięśni.

Choroszcz

Miejscowość, położona niedaleko Białegostoku, znana jest z letniej rezydencji Jana Klemensa Braniczkiego. W mieście znajduje się reprezentacyjny barokowy pałacyk hetmana otoczony parkiem z licznymi ścieżkami, kanałami, fosami i mostkami. W pałacyku mieści się Muzeum Wnętrz Pałacowych prezentujące stałą ekspozycję wnętrz z XVIII i XIX wieku. Wśród innych zabytków warto wyróżnić cerkiew Opieki Matki Bożej zbudowaną w stylu neobizantyjskim oraz kościół i klasztor poddominikański.

**Punkt Informacji
Turystycznej
Miejsko-Gminne Centrum
Kultury w Choroszczy**

ul. Sienkiewicza 29
16-070 Choroszcz
www.kultura.choroszcz.pl

tel. 85 719 14 31

**Muzeum Wnętrz
Pałacowych w Choroszczy**

ul. Pałacowa 2
16-070 Choroszcz
www.muzeum.bialystok.pl

tel. 85 719 12 33
tel. 509 336 795

Urząd Miejski w Suraziu

ul. 11 Listopada 16
18-105 Suraz
www.suraz.pl

tel. 85 650 31 84

Suraz

To jedno z najmniejszych miast w Polsce, położone nad Narwią, na terenach wyróżniających się dużą liczbą atrakcji historycznych. W jego granicach jest aż 200 stanowisk archeologicznych, w tym grodziska i kurhany. Do historii nawiązuje działające w mieście Muzeum Archeologiczno-Etnograficzne, a także Osada Nawia ukazująca życie, tradycje i zabudowę wczesnośredniowiecznych Słowian. Na terenie gminy wyznaczonych jest dziewięć tras turystycznych, w tym Szlak Archeologiczny, Ścieżka Spacerowa Suraz, Podlaski Szlak Bociani oraz Obwodnica Rowerowa Narwiańskiego Parku Narodowego.

Królestwo rowerowe
Dolina
Biebrzy i Narwi

Wycieczki

długość: 50 km

nawierzchnia:

- drogi asfaltowe: 85%
- utwardzone drogi polne: 15%

trasa oznakowana

- Łomża – Bronowo: oznaczona międzynarodowym szlakiem rowerowym Euro Velo R11
- Bronowo – Koty: ścieżka przyrodnicza
- Gać – Łomża: zielony szlak pieszy

typ wycieczki: turystyczna

poziom trudności:

dla średnio zaawansowanych

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 3 godz. 30 min
- ze zwiedzaniem: 4 godz. 30 min

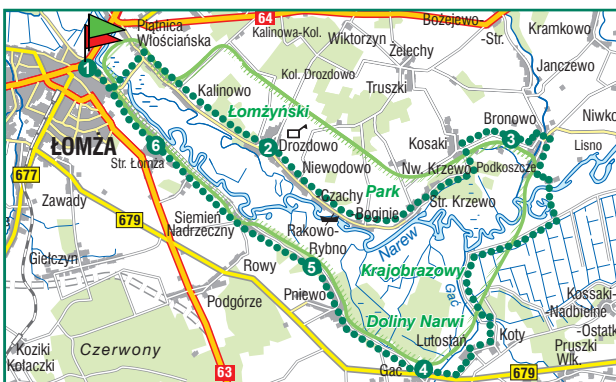
Dookoła Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi

Wycieczka prowadzi dookoła Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi. Po drodze na rowerzystów czekają piękne widoki, dziewicza przyroda oraz porządne zmęczenie po pokonaniu licznych wzniesień, a po tym wszystkim złoty trunek wytwarzany w miejscowym browarze.

Trasa: Łomża – Drozdowo (8 km) – Bronowo (19 km) – Gać (34 km) – Siemień Nadrzeczny (42 km) – Łomża (50 km)

Wycieczkę zaczyna się w Łomży na bulwarach nad rzeką Narew. Z miasta wyjeżdża się ulicą gen. Władysława Sikorskiego przez most, z którego rozpościera się piękna panorama Łomży. Dalej rowerzyści udają się w kierunku Drozdowa. Następnie droga prowadzi wzdłuż koryt Narwi do wsi Bronowo, gdzie przekracza się most. Warto się tu zatrzymać przy wieży widokowej. Rozpoczyna się tutaj ścieżka przyrodnicza Koty – Bronowo, którą trasa wycieczki będzie prowadzić przez kilka najbliższych kilometrów. Ze wsi Koty należy kierować się w stronę miejscowości Gać. Trzeba tu skręcić z głównej szosy w drogę polną, przy której znajduje się cmentarz wojenny. Dalej jedzie się prosto pagórkowatym terenem przez wieś Pniewo do Rybna. Przed miejscowością Siemień Nadrzeczny warto nabrać sił, ponieważ wycieczkowiczów czeka stromy podjazd. Nagroda, jaka czeka na wszystkich po wjechaniu, jest jednak warta wysiłku – to niezwykle widok na zakola Narwi. Przy punkcie widokowym znajdują się ławki oraz parking. Szybkim zjazdem dociera się do Starej Łomży. Stąd już tylko 2 kilometry do miejsca, w którym rozpoczęła się wycieczka.

Możliwe jest wydłużenie trasy (9 km w jedną stronę), jadąc z Bronowa w stronę Wizny.

Warianty trasy

1 Łomża – na bulwarach nad rzeką Narew znajduje się rozbudowana infrastruktura do odpoczynku i rekreacji. Warto poświęcić dłuższą chwilę na zwiedzanie miasta, którego historia sięga IX wieku.

2 Drozdowo – we wsi znajduje się dwór zasłużonej dla Polski rodziny Lutosławskich, gdzie obecnie mieści się Muzeum Przyrody. Z rodziną Lutosławskich związany był Roman Dmowski, który spędził tu ostatnie lata swojego życia.

3 Bronowo – za mostem znajduje się wieża widokowa i ma początek ścieżka przyrodnicza Koty – Bronowo. Podmokłe łąki upodobały sobie ptaki wędrowne – bataliony, które na przełomie kwietnia i maja właśnie tu urządzają toki. Jest to niesamowity ptasi spektakl, w którym małe bojownicze samce zabiegają o względy samiczek. Na trasie ścieżki przyrodniczej ustawiono kilka tablic informacyjnych zwracających uwagę na najważniejsze narwiańskie ciekawostki przyrodnicze.

4 Gać – przy drodze polnej znajduje się niepozornie wyglądający cmentarz żołnierzy niemieckich z czasów I wojny światowej.

5 Rybno – we wsi w okresie zimowym funkcjonuje wyciąg narciarski.

6 Stara Łomża – tu, jak wskazuje nazwa, pierwotnie lokowano miasto. Znajdują się tutaj również pozostałości ogromnego grodziska z XI wieku.

Atrakcje na trasie

długość: 49,5 km (51 km)

nawierzchnia:

- mieszana: naprzemiennie asfalt, szutry i „kocie łby”
- asfalt: 80%
- asfalty i szutry: w znacznym stopniu dobrej jakości
- centrum Choroszczy – 17 km trasy, za Radulami: ścieżka rowerowa, później droga lokalna asfaltowa
- za Radulami: niecały 1 km szutr
- Pajewo: asfalt
- za Pajewem – 22 km trasy: szutr
- Kurowo przy siedzibie NPN: czerwony Szlak Bociani asfaltowy, 1 km szutr ze skrętem w lewo
- 24 km w Pszczółczynie: asfalt, czerwony szlak z zakrętem w lewo na Waniewo, do kładki Śliwno – Waniewo, ponad 1 km przeprawy do 30. km, z przerwą w Pańkach i Kruszewie do Choroszczy

trasa częściowo oznakowana

- Choroszcz – w kierunku Żółtek: niebieski szlak rowerowy – obwodnica Narwiańskiego Parku Narodowego
- nieoznaczona wydzielona ścieżka rowerowa wzdłuż trasy S8
- Rzędziany – Radule: Green Velo, znaki pomarańczowe
- przed Radulami – Kurowo – skrzyżowanie z Matką Boską na przedpolach Waniewa: Podlaski Szlak Bociani, znaki czerwone
- do Kolonii Rogowo: brak dobrze nawigującego oznaczenia trasy
- Śliwno – Kruszewo: asfalt do znaku na Pańki, z Paniek na kolonię Rogowo
- Pańki – Choroszcz: Green Velo

typ wycieczki: turystyczna, rodzinna

poziom trudności:

- dla początkujących
- dla rodzin z dziećmi

czas przejazdu:

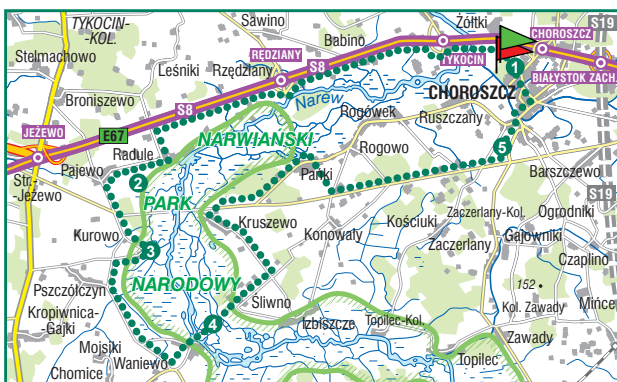
- bez zwiedzania: 3 godz. 40min
- ze zwiedzaniem: 5 godz. 30 min

Nieznane skarby Polskiej Amazonii

Polska Amazonia – tak właśnie określana jest Dolina Narwi. To wokół niej skupia się cała propozycja spotkania z atrakcjami Narwiańskiego Parku Narodowego – jednego z pięciu parków narodowych, przez które przebiega szlak Green Velo. Choroszcz z letnią rezydencją hetmana Branickiego, następnie siedziba parku w Kurowie, zerwany most w Kruszewie, z którym wiąże się ciekawa legenda, oraz największa atrakcja Narwi – kładka Śliwno-Waniewo, która częściowo składa się z pływających pomostów – to wszystko stanowi nie lada gratkę dla turystów.

Trasa: Choroszcz (0 km) – Żółtki (2,8 km) – Radule (17,3 km) – Kurowo (22 km) – Waniewo (28 km) – Śliwno (29,8 km) – Kruszewo (34,8 km) – Pańki (38,5 km) – Choroszcz (49,5 km)

Przygodę z nieznanymi skarbami polskiej Amazonii rozpoczyna się w centralnym punkcie Choroszczy, przy stacji Białoostockiego Bikera. Wyjeżdżając z Choroszczy, trzeba kierować się na północny zachód, dojechać do wiaduktu i tam obrać dojazd do wydzielonej ścieżki rowerowej na lewo od niego. Trzymając się ściśle tej trasy, jedzie się do niespełna 16. kilometra trasy, gdzie po 200 metrach za różowym kościołem skręca się w lewo przed wiaduktem. W Radulach skręca się w prawo i drogą o szutrowej nawierzchni dojeżdża się do Pajewa, ciągle trzymając się czerwonego szlaku – Podlaskiego Szlaku Bocianiego. Tymże szlakiem dociera się do Kurowa. Jeszcze tylko kilka chwil i dojeżdża się do obowiązkowego punktu w Narwiańskim Parku Narodowym – kładki Waniewo-Śliwno z pływającymi pomostami, którymi trzeba się

Fakultatywnym elementem wycieczki jest objazd siedziby NPN w Kurowie. Wzbogaca on poznawczo oraz estetycznie całą trasę, dodając jedynie 1,5 kilometra pedalowania.

Warianty trasy

przeprawić na dalszą jej część. Po przeprawie czas na zerwany most w Kruszewie, do którego dojeżdża się, jadąc momentami „kocimi łbami”. W kolonii Rogowo skręca się w lewo i jadąc prosto przez najbliższe 6 kilometrów, dociera się do skrzyżowania Choroszcz/Białystok/Zacerlany. Dalej jedzie się jeszcze 200 metrów prosto w celu obejrzenia miejsca mogiły zwanej Szubienicą lub skręca się na skrzyżowaniu w lewo w kierunku Choroszcz.

- 1 Choroszcz** – w letniej rezydencji hetmana Jana Klemensa Braniczkiego mieści się Muzeum Wnętrz Pałacowych. Obiekt otoczony jest parkiem i fosami, kanałami wodnymi, mostkami.
- 2 Podlaski Szlak Bociani** – powstał, by prezentować zwyczaję bociana białego, licznie występującego w tym regionie.
- 3 Kurowo** – mieści się tu siedziba Narwiańskiego Parku Narodowego, położona nad brzegiem Narwi. Można objechać rowerem dworek z XIX wieku, wydłuży to wycieczkę o 1,5 kilometra.
- 4 Kładka Waniewo-Śliwno w Narwiańskim Parku Narodowym** – na kładce znajdują się wieże widokowe i tablice informacyjne. Jej urok tkwi w czterech pływających pomostach, którymi trzeba się przeprawić na dalszą jej część. A to wszystko odbywa się wśród śpiewu ptaków i leniwie płynącej Narwi.
- 5 Mogiła zwana Szubienicą** – miejsce kaźni 11 powstańców z 1863 roku.

Atrakcje na trasie

długość: 52 km

nawierzchnia:

- drogi asfaltowe: 80%
- drogi szutrowe i piaszczyste
- ścieżki leśne: 2%
- Żuki – Wyszowate: bardzo piaszczysta droga, której przejechanie (zwłaszcza gdy przez dłuższy czas nie padał deszcz) może wymagać sporej kondycji lub powodować konieczność zejścia z roweru

trasa częściowo oznakowana

- przebiega w większości szlakami znakowanymi według standardu znakowania turystycznych szlaków rowerowych PTTK
- Trzcianne – Piaski: zielony i czerwony szlak rowerowy
- Piaski – Żuki: nieoznakowana polna ścieżka
- okolice Białobrzeskich – Wyszowate: oznakowany szlak konny
- ostatni odcinek do Trzcianego: niebieski szlak rowerowy

typ wycieczki: turystyczna

poziom trudności:

dla średnio zaawansowanych

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 4 godz.
- ze zwiedzaniem: 5 godz. 30 min

Ptasi raj

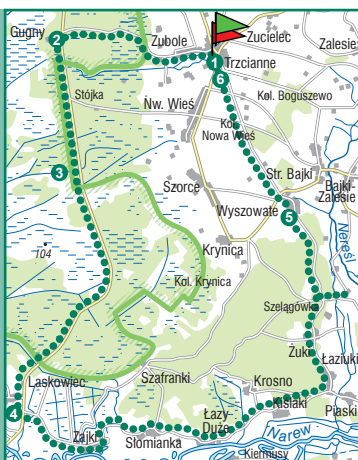
Trasa wiedzie przez Biebrzański Park Narodowy oraz jego otulinę, gdzie co roku przybywają turyści z całego świata, aby podglądać i fotografować rzadkie gatunki ptaków. Wyjątkowy charakter Bagien Biebrzańskich sprawia, że jest to jedno z niewielu tego typu miejsc w Europie. Trasa z pewnością przypadnie do gustu miłośnikom przyrody, ale również osobom szukającym wyciszenia i schronienia przed zgiełkiem wielkich miast.

Trasa: Trzcianne – Gugny, krzyżówka (6 km) – Laskowiec (21 km) – Piaski (36 km) – Wyszowate (45 km) – Trzcianne (52 km)

Wycieczkę zaczyna się w Trzciannem przy kościele, następnie trzeba kierować się w stronę miejscowości Gugny. Około 1,5 kilometra od drogi znajduje się wejście na szlak pieszy Barwik – Gugny. Dalej trzeba udać się na południe Carską Drogą i zrobić przystanek przy Grobli Honczarowskiej. 1,5 kilometra dalej, tuż przy drodze znajduje się wieża widokowa. Następnie trasa prowadzi przez niewielką miejscowość Laskowiec, na wschód, pośród podmokłych łąk i pól.

Warto zatrzymać się w miejscowości Zajki, skąd rozpościera się piękny widok na rzekę Narew. Na wysokości wsi Piaski skręca się w stronę Żuk. Dalej polną drogą trzeba udać się prosto i poszukać szlaku konnego, oznaczonego pomarańczowym kołem na białym tle, który doprowadza do wsi Wyszowate. Stąd ze skrzyżowania, przy którym znajduje się kapliczka, należy udać się prosto drogą szutrową do miejscowości, w której wycieczka się rozpoczęła – Trzcianne.

Możliwe jest wydłużenie trasy o 8 kilometrów (w jedną stronę), jadąc na Strękową Górę, miejsce bohaterskiej obrony Wizny w 1939 roku oraz znakomitego punktu widokowego.

Warianty trasy

1 Trzcianne – kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła

2 Szlak pieszy Barwik – Gugny – gdzie można podziwiać całocielowy przekrój zespołów roślinnych charakterystycznych dla torfowiska niskiego. Niedaleko znajduje się również wieża widokowa, z której można obserwować lasie.

3 Grobla Honczarowska – licząca 3,6 kilometra ścieżka, na której można dostrzec liczne ślady i tropy zwierząt zamieszkujących okolicę, takich jak łosie, borsuki czy bobry. Jeśli nie ma się czasu na dodatkową wycieczkę w głąb bagien, nic straconego, ponieważ 1,5 kilometra dalej, tuż przy drodze znajduje się wieża widokowa, z której rozpościera się wspaniały widok na Bagno Ławki.

4 Okolice Laskowca – podmokłe łąki i pola stanowią swoisty raj dla ptaków. Obszar ten jest częścią otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 „Dolina Biebrzy”. Okresowo zalewane łąki to idealne środowisko

dla ptaków siewkowych, na przykład rycyków czy czajek. Spotkać tu można również bardzo rzadkie ptaki wędrowne z rodziny bekasowatych – dubelty.

5 Wyszowate – na skrzyżowaniu znajduje się piękna drewniana kapliczka słupowa.

6 Okolice Trzciannego – po drodze warto zwrócić uwagę na piękne przyrodne krzyże charakterystyczne dla tych okolic.

Atrakcje na trasie

długość: 42 km
nawierzchnia:

- dobre drogi asfaltowe: 90%
- piaszczyste leśne ścieżki: 10%

trasa oznakowana

- trasa oznakowana według standardu znakowania turystycznych szlaków rowerowych PTTK
- odcinek: skrzyżowanie w okolicy Osowca-Twierdzy – skrzyżowanie w Gugnach: czerwony szlak rowerowy, następnie zielony

typ wycieczki: turystyczna
poziom trudności: dla średnio zaawansowanych

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 3 godz.
- ze zwiedzaniem: 4–5 godz.

Historia i przyroda, czyli Biebrzański Park Narodowy

Nauka historii w pięknych okolicznościach przyrody – tak krótko można scharakteryzować tę wycieczkę. Trasa zaczyna się w carskiej twierdzy z XIX wieku, następnie wiedzie tak zwaną Carską Drogą wśród bagien i malowniczo położonych miejscowości, gdzie hasło „obcowanie z przyrodą” nabiera prawdziwego znaczenia.

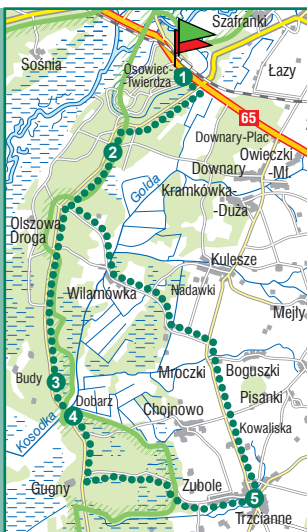
Trasa: Osowiec Twierdza (siedziba Biebrzańskiego PN, 0 km) – Dobarz (15 km) – Gugny (krzyżówka, 17 km) – Trzcianne (23 km) – Wilamówka (32 km) – Osowiec Twierdza (siedziba Biebrzańskiego PN, 42 km)

Wycieczka zaczyna się na parkingu przy siedzibie Biebrzańskiego Parku Narodowego, gdzie można nabyć bilety wstępu do Parku oraz odwiedzić punkt informacji turystycznej. Warto zwiedzić Twierdzę Osowiec.

Następnie trzeba kierować się na południe Carską Drogą poprowadzoną przez Biebrzański Park Narodowy. W razie zmęczenia trasę można odпочąć na uroczysku Barwik lub odwiedzić wieś Budy, miejscowość położoną w niewielkiej odległości od szlaku. Dalej mija się miejscowość Dobarz z zajazdem. Na wysokości wsi Gugny można nieco zjechać z trasy i wspiąć się na jedną z wież widokowych, z których rozpościerają się piękne widoki. Na skrzyżowaniu trzeba

Możliwe jest wydłużenie trasy o 6 kilometrów (w jedną stronę), jadąc dalej szlakiem Green Velo do Goniądza.

Warianty trasy

udać się na wschód w stronę miejscowości Trzcianne. Z Trzciannego trzeba kierować się zielonym szlakiem rowerowym i drogą prowadzącą pagórkami jechać w kierunku wsi Wilamówka, aż z powrotem dojedzie się do Carskiej Drogi, którą wraca się do siedziby Biebrzańskiego Parku Narodowego. Przy skrzyżowaniu z drogą krajową nr 65 można pojechać prosto dodatkowe 6 kilometrów w jedną stronę, aby zwiedzić miejscowość Goniądz.

- 1 **Twierdza Osowiec** – warto poświęcić dłuższą chwilę na zwiedzenie nigdy niezdobytej twierdzy z XIX wieku, która zdumiewa swoimi rozmiarami i stanowi świetne miejsce do nauki historii XIX i XX wieku.
- 2 **Carska Droga** – wybudowana w XIX wieku, z założenia miała połączyć twierdze Łomża, Osowiec, Grodno. Droga poprowadzona jest przez samo serce Biebrzańskiego Parku Narodowego i daje

możliwość prawdziwego obcowania z przyrodą.

- 3 **Budy** – wieś, w której można odwiedzić „króla Biebrzy”, czyli Krzysztofa Kawenczyńskiego.
- 4 **Dobarż** – we wsi przy drodze znajduje się zajazd o bardzo interesującej drewnianej architekturze.
- 5 **Trzcianne** – w miejscowości warto zwiedzić zabytkowy kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła.

Atrakcje na trasie

długość: 29,5 km, bez objazdu Tykocina i Wsi Bocianie Pentowo
nawierzchnia:

- głównie asfalt dobrej jakości: około 90%
- do Dworu Pentowo: nawierzchnia typowo starodworska
- Kiermusy: szutr około 1 km
- Łopuchowo: krótki odcinek po „kocich łbach”

trasa częściowo oznakowana

- oznakowanie według standardu turystycznych szlaków rowerowych PTTK
- Jeżewo – Tykocin: znaki niebieskie, słabe oznakowanie
- pozostała część szlaku: poza znakowanymi szlakami rowerowymi
- odcinek Jeżewo – Tykocin – Hermany: wytyczony w oparciu o trasę Green Velo
- część trasy: wytyczona Obwodnicą Narwiańskiego Parku Narodowego

typ wycieczki: turystyczna
poziom trudności: dla średnio zaawansowanych

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 2 godz.
- ze zwiedzaniem: 3 godz. 30 min

Ku granicy dawnej Polski

Kto poszukuje połączenia obcowania z naturą z poznawaniem dziedzictwa historycznego obszaru, ten powinien skorzystać z niniejszej propozycji. Na trasie czeka na rowerzystów Tykocin – miasteczko, w którym nadal można poczuć obecność dawnych żydowskich mieszkańców, Pentowo – VII Europejska Wieś Bociania, Kiermusy ze swoją zagrodą żubra i Jantarowym Kasztelem. Duch dawnych czasów łączy się z nieskażoną przyrodą...

Trasa: Jeżewo Stare (0 km) – Tykocin (9,1 km) – Pentowo (10,6 km) – Kiermusy (13,8 km) – Nieciecie (16,5 km) – Łopuchowo (20,6 km) – Zawady (22,4 km) – Jeżewo Stare (29,5 km)

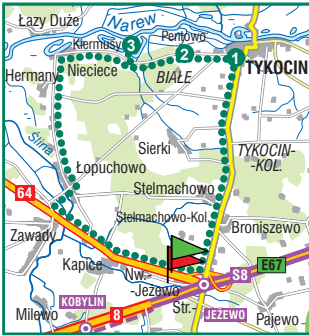
Wyprawę rozpoczyna się w Jeżewie Starym, na stacji benzynowej, gdzie bez problemu można zostawić samochód. Stąd trzeba kierować się na Tykocin. Po znalezieniu pomarańczowych znaków trasy Green Velo wjeżdża się do Tykocina. Opuszczając Tykocin, należy wyruszyć w kierunku Wsi Bocianie Pentowo.

Krótki odcinek trasy trzeba pokonać zwirową drogą, ale trud zdecydowanie się opłaca. Dwór

Toczyłowskich i klekoczące bociany to ważne elementy Podlaskiego Szlaku Bocianiego, najdłuższego znakowanego szlaku rowerowego w województwie podlaskim. Z Pentowa przejeżdża się do Kiermus. Warto spędzić tu trochę czasu.

Po opuszczeniu Kiermus należy kierować się na zachód,

- Białystok (Porosły) – Złotoria – Bagienki – Popowłany – Tykocin – Pentowo – Kiermsy – Rzędziany/Radule/Jezevo Stare – Białystok (Porosły): około 58 km bez zwiedzania, nie wymaga dodatkowego środka transportu
- Jezevo Stare – Tykocin – Nieciecie – Zawady – Sikory Janowięta – Kobylin Borzymy – Kropiewnica Racibory – Jezevo Stare: omija drogę nr 64 o wzmożonym ruchu ulicznym, odchodzi znacznie od Doliny Narwi (około 45 km)

dojechać do skrzyżowania w Niecieciechach na 16. kilometrze trasy. Na 20. kilometrze trasy w Łopuchowie można jechać prosto po „kocich łbach”, aby skrócić trasę, lub skręcić w prawo i wjechać na drogę asfaltową. Ten odcinek prowadzi na 22. kilometr trasy, gdzie trzeba skręcić w lewo na drogę nr 64 o wzmożonym ruchu samochodowym. Na 27. kilometrze

należy zjechać w prawo z drogi nr 64 na równoległą drogę asfaltową zgodnie ze znakiem o zbliżającym się za 800 metrów dojeździe do wydzielonej ścieżki rowerowej. Gdy się do niej dojedzie, trzeba skierować się w lewo. Jeszcze kilka kilometrów i kończy się cała przygoda.

- 1 Tykocin** – w mieście można poczuć się tak, jakby się przeniosło do minionych lat. Wąskie kamienne uliczki, charakterystyczne białe budynki z czerwonymi dachami – to inny, nieistniejący już świat. W Tykocinie jest wiele śladów obecności jego dawnych mieszkańców – Żydów. To również pomnik byłego właściciela miasta Stefana Czarnieckiego
 - Wielka Synagoga – najpierw turystów wita druga pod względem wielkości synagoga w Polsce. Zbudowana w 1642 roku, jest najważniejszym śladem obecności Żydów w miasteczku. Stanowili oni przed II wojną światową ponad połowę jego mieszkańców, a słynęli, co ciekawe, z produkcji tałesów – szali modlitewnych.
 - Dom talmudyczny – budynek z XVIII wieku

- Alumnat wojskowy – pierwszy w Polsce dom żołnierzy weteranów, obecnie mieszczą się w nim pensjonat i restauracja ze wspianym widokiem na Narew.
 - Kościół Świętej Trójcy – tę barokową świątynię ufundował Jan Klemens Branicki.
- 2 Pentowo** – VII Europejska Wieś Bociania to tytuł przyznawany od lat przez niemiecką Fundację Europejskiego Dziedzictwa Przyrody „Euronatur”. Jest tu dwór rodziny Toczyłowskich i dziesiątki klekoczących bocianów.
 - 3 Kiermsy** – zwane są ostoją żubra i tradycji szlacheckiej. Na cały kompleks składają się dworek, Jantarowy Kasztel, karczma Rzym, dworskie czworaki. Warto spędzić tu trochę czasu.

**Punkt Informacji Turystycznej –
Biebrzański Park Narodowy**

Osowiec-Twierdza 8
19-110 Goniądz
tel. 85 738 30 35
it@biebrza.org.pl
www.biebrza.org.pl

**Punkt Informacji Turystycznej –
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi**

Drozdowo, ul. Główna 52
18-421 Piątnica
tel. 86 219 21 75
lpkdn.drozdowo@wp.pl
www.lpkdn.wrotapodlasia.pl

**Łomżyńskie Centrum Informacji
Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemia
Łomżyńska**

ul. Krzywe Koło 9
18-400 Łomża
tel. 86 216 70 50
lot_ziemialomzynska@wp.pl

